

moest constateren dat de overige Nederlandse dagbladers een andere houding had aangenomen.¹

Even teleurgesteld was de eigenaar van de twee bladen, H. M. C. Holdert: 'Wanneer wij er uitscheiden', zei hij, 'zullen wij alleen afbreken en anderen zullen over ons heen opbouwen.'² De publikatie werd hervat – trouwens, dat was in overeenstemming met de richtlijn die Holdert en Goedemans nog die dag van de Nederlandse autoriteiten uit Den Haag ontvingen: 'dat het economisch leven, en dus ook het dagbladbedrijf, onveranderd zijn gang moest blijven gaan.'³

Bij de Arbeiderspers stelde de directeur, Y. G. van der Veen, teruggekeerd uit Haarlem waar hij de middag en avond van de 14de mei in een paniekstemming had doorgebracht, de redacteur Halbo C. Kool als waarnemend hoofdredacteur aan. Kool ging zijn licht opsteken bij de ervaren hoofdredacteur van het *Algemeen Handelsblad*, D. J. von Balluseck, en deze ried hem aan, 'op belangrijke redactionele posten (bijv. buitenlandse redactie) en op plaatsen waar de journalist naar buiten voor de krant optreedt (verslaggeverij!) beter geen Joodse collega's' te laten werken.⁴ Het advies werd opgevolgd; dat bracht in het bedrijf van de Arbeiderspers 'een begrijpelijke opwinding' teweeg.⁵ Kool legde na zes dagen zijn functie neer.

Dramatisch was de ontwikkeling bij het *Utrechts Nieuwsblad*. Met steun van de directeur, J. van Straten, had mr. dr. G. J. van Heuven Goedhart sinds zijn benoeming tot hoofdredacteur in '33 door een strijdvaardig beleid het noodlijdende blad omhoog weten te werken: het aantal abonné's was met 40% gestegen. Van Heuven Goedhart had dr. M. van Blankenstein, toen deze kort voor de Duitse inval als schrijver van het buitenlands weekoverzicht door de *Haagse Post* afgedankt werd, onmiddellijk gastvrijheid in zijn kolommen verleend. Op 14 mei had hij evenwel samen met van Straten in de namiddag Utrecht verlaten en was naar Den Haag gevlucht⁶; van Straten die aannam dat hij wegens de anti-Duitse strekking van het blad onmiddellijk

¹ J. M. Goedemans: 'Het beleid van de hoofdredacteur (mei 1940-juni 1942)', p. 2 (Cpz, 200). ² 'Algemene overzichten en beschouwingen', p. 1 (a.v., map 226). ³ J. M. Goedemans: 'Het beleid van de hoofdredacteur', p. 2. ⁴ Cpz, recherche: p.v. H. C. Kool (juli 1947), p. 1. (Cpz, 217). ⁵ G. P. J. van Overbeek: 'Nota betreffende zijn werkzaamheid gedurende de bezettingstijd als journalist en als ambtenaar aan het departement van sociale zaken', p. 13 (a.v., 205); verder aan te halen als van Overbeek: 'Nota'. ⁶ Het gesprek met de historicus Geyl waarvan wij in *Mei '40* (p. 450) vermeldden dat het op 14 mei 's avonds gevoerd werd, moet des middags plaatsgevonden hebben.